

Dir nr: Dir. 2005:8
Departement: Justitiedepartementet
Beslut vid
regeringssammanträde: 2005-01-27
Rubrik: Tilläggsdirektiv till Diskrimineringskommittén (N
2002:06)

- - - - -

Beslut vid regeringssammanträde den 27 januari 2005

Sammanfattning av uppdraget

Diskrimineringskommittén (N 2002:06) ges, utöver vad som omfattas av redan beslutade direktiv, i uppdrag att

- lämna förslag till bestämmelser om planer för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning i arbetslivet samt överväga om liknande bestämmelser bör införas också för andra diskrimineringsgrunder,

- i sina överväganden när det gäller tillgänglighetsfrågan beakta förslagen i och remissvaren över betänkandet Skolans ansvar för kränkningar av elever (SOU 2004:50) i de delar som rör diskriminering av personer med funktionshinder på grund av bristande tillgänglighet och användbarhet av lokaler i skolan, och

- överväga om ett skydd mot diskriminering även bör omfatta situationer där privatpersoner vänder sig till allmänheten vid tillhandahållande av varor, tjänster och bostäder.

Men hänsyn bl.a. till de omfattande uppgifter som kommittén har skall kommittén slutligt redovisa sitt uppdrag senast den 31 januari 2006 i stället för den 1 juli 2005.

Kommitténs nuvarande uppdrag

Regeringen beslutade den 31 januari 2002 att tillkalla en parlamentarisk kommitté med uppgift att överväga en sammanhållen diskrimineringslagstiftning (dir. 2002:11). Kommittén har antagit namnet Diskrimineringskommittén. I uppdraget ingår att överväga en gemensam lagstiftning mot diskriminering som omfattar alla eller flertalet

diskrimineringsgrunder och samhällsområden. Vidare ingår i kommitténs uppdrag bl.a. att lämna förslag på hur tillsynen över efterlevnaden av en sådan lagstiftning skall utformas. Förslagen skall bygga på kommitténs ställningstaganden i fråga om utformningen av en framtida diskrimineringslagstiftning. Kommittén skall därvid se över ansvarsområden och uppgifter för Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Handikappombudsmannen och Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning. Kommittén skall också överväga möjligheterna till och analysera konsekvenserna av en sammanslagning av några eller samtliga dessa ombudsmän till en institution eller av en samordning av dem på något annat sätt.

Regeringen beslutade tilläggsdirektiv till kommittén den 28 maj 2003 (dir. 2003:69). Tilläggsdirektiven innebar bl.a. att kommittén gavs i uppdrag att i sina överväganden som rör ombudsmännen i tillämpliga delar inkludera även Barnombudsmannen. Dessutom förlängdes utredningstiden för kommittén.

Kommittén har i maj 2004 redovisat vissa delar av uppdraget i delbetänkandet Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering (SOU 2004:55). Kommittén har, mot bakgrund av uppdragets omfattning, anhållit om förlängd utredningstid till den 31 januari 2006.

Tillkommande uppdrag

Krav på planer för att främja lika rättigheter och möjligheter

Diskrimineringsförbuden i jämställdhetslagen (1991:433) och i lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning har kompletterats med regler om aktiva åtgärder. Dessa regler ålägger arbetsgivare att bedriva ett målinriktat arbete för att i arbetslivet aktivt främja jämställdhet respektive lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Enligt jämställdhetslagen skall arbetsgivarna dessutom varje år upprätta en plan för sitt jämställdhetsarbete. Skyldigheten att upprätta en jämställdhetsplan gäller arbetsgivare som har minst tio arbetstagare sysselsatta. Någon motsvarande skyldighet finns inte i lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. I olika sammanhang har regeringen uttryckt sin vilja att införa krav på arbetsgivare att upprätta planer för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan

trosuppfattning.

Kommittén skall lämna förslag till bestämmelser om planer för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning i arbetslivet. Eftersom skyddet mot diskriminering bör vara så likartat som möjligt för samtliga diskrimineringsgrunder finns det anledning att överväga om liknande bestämmelser bör införas också för andra diskrimineringsgrunder. För flertalet diskrimineringsgrunder är denna fråga avhängig av kommitténs ställningstagande om aktiva åtgärder bör införas i arbetslivet även för dessa.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

I september 2003 beslutade regeringen direktiv till en särskild utredare med uppdrag att överväga ett skydd mot diskriminering och annan kränkande behandling inom skolväsendet m.m. (dir. 2003:114). Utredningen skulle bl.a. utreda hur ett skydd mot missgynnande av personer med funktionshinder på grund av bristande tillgänglighet och användbarhet av lokaler kan utformas beträffande de utbildningsområden som omfattades av uppdraget. Arbetet i denna del skulle, enligt direktiven, bedrivas så att Diskrimineringskommittén får ett underlag för fortsatta överväganden. Utredarens slutsatser och förslag har redovisats i betänkandet Skolans ansvar för kränkningar av elever (SOU 2004:50) som överlämnades i april 2004. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Med hänsyn till att kommitténs nuvarande uppdrag inkluderar att överväga om skydd mot missgynnande av personer med funktionshinder på grund av bristande tillgänglighet bör införas på andra samhällsområden än i arbetslivet och högskolan, skall kommittén i det sammanhanget även beakta de förslag som presenteras i det nämnda betänkandet samt remissinstansernas yttranden i denna del. De aktuella delarna i betänkandet och remissyttrandena överlämnas därför till kommittén.

Tillhandahållande av varor, tjänster och bostäder

Enligt 9 § lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering är diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder förbjuden vid yrkesmässigt tillhandahållande av varor, tjänster eller bostäder. Detta diskrimineringsförbud omfattar således inte transaktioner när privatpersoner vänder sig till allmänheten. Fråga har uppkommit om vilken innebörd direktiv 2000/43/EG om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett ras eller

etniskt ursprung har i detta hänseende och om vilka krav som direktivet ställer på ett genomförande i nationell lagstiftning.

Inom Justitiedepartementet har en utredare haft i uppdrag att se över och analysera denna fråga. Utredaren har sammanfattningsvis ansett att det finns goda skäl för att utsträcka diskrimineringsförbudet i 9 § till att omfatta även privatpersoner som vänder sig till allmänheten med erbjudanden om tillhandahållande av varor, tjänster eller bostäder, men att undantag bör gälla om erbjudandet gäller förhållanden som berör privat- eller familjelivet. Bedömningen har inte omfattat diskrimineringsgrunden kön.

Kommittén skall, med utgångspunkt i uppdragsbeskrivningen för utredaren, överväga om förbudet att diskriminera vid tillhandahållande av varor, tjänster och bostäder bör omfatta också privatpersoner. Om kommittén kommer fram till att förbudet bör utvidgas, skall den vidare överväga om undantag från förbudet bör införas för erbjudanden som berör privat- eller familjelivet. Eftersom skyddet mot diskriminering bör vara så likartat som möjligt för samtliga diskrimineringsgrunder skall även diskrimineringsgrunden kön omfattas av kommitténs överväganden.

Övriga frågor

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) presenterade i mars 2004 rapporten Diskriminering av romer i Sverige. Kommittén skall i sina överväganden rörande positiv särbehandling på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning beakta DO:s rapport.

Hiv/aids utredningen (S 2002:11) lämnade sitt betänkande Samhällets insatser mot hiv/STI - att möta förändring (SOU 2004:13) i februari 2004. Utredaren föreslår bl.a. att diskrimineringsskyddet för personer med funktionshinder även bör omfatta socialförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringsområdet. Betänkandet har remissbehandlats. Kommittén skall i sina överväganden om ett likartat skydd mot diskriminering oavsett diskrimineringsgrund och samhällsområde beakta förslagen och remissyttrandena i denna del.

Tidsramar

Enligt de ursprungliga direktiven (dir. 2002:11) skulle kommitténs uppdrag vara avslutat den 1 december 2004. I tilläggsdirektiv (dir. 2003:69) förlängdes tiden för kommitténs uppdrag till den 1 juli 2005. Men hänsyn bl.a. till de omfattande uppgifter som kommittén har skall kommittén, med ändring av den beslutade tiden, slutligt redovisa sitt uppdrag senast den 31 januari 2006.

(Justitiedepartementet)

----- slut på dokumentet -----

[▲ Hem](#) [▲ Sök i Rixlex](#) [◀ Sökresultat](#) [◀ Föregående](#) [▶ Nästa](#)

[Åter till sidans topp](#)